

Dodatek k přednášce 10

Demografické aspekty vývoje zaměstnanosti

Krátce je třeba také poukázat na **problémy stárnutí obyvatelstva ve vyspělých zemích a na důsledky populační exploze v rozvojových zemích**. Dobře jsou známy **problémy soustav sociálního zabezpečení ve vyspělých zemích**. Je zřejmé, že **starší lidé budou muset být aktivnější a dávat k dispozici svou kvalifikaci a zkušenosti**. Na druhé straně se **nedá počítat s tím, že přesuny rutinní práce do méně vyspělých zemí zvýší poptávku v těchto zemích** po pracovních silách natolik, aby významněji přispěla k řešení problému populační exploze. Stejně nelze počítat s tím, že jakkoli koncipované systémy sociálního zabezpečení a sociální ochrany ve vyspělých zemích si v delší perspektivě dokáží v podmínkách nové věkové struktury a **snížení zaměstnanosti poradit s rostoucími problémy v sociální oblasti**.

Aktuální cíle Evropské unie

Přes existující spolupráci sociálních partnerů, o kterou se opírají v současné době národní plány zaměstnanosti, hledají rozhodující zaměstnavatelé, zejména nadnárodní společnosti, cesty k získání konkurenční výhody a podílu na trhu. **Situaci v oblasti zaměstnanosti také v rozhodující míře ovlivňují toky na světových finančních a kapitálových trzích, jejichž objem za jediný den převyšuje celkový roční hrubý národní produkt většiny zemí**. V zemích EU včetně nových členských zemí to v rozhodující míře ovlivní charakteristiku zaměstnání, celkový počet pracovních míst, udržení stávajících, i počet a charakteristiku nově vznikajících míst. **Zkušenosti z procesu globalizace naznačují, že bude zapotřebí podřídit vývoj světové společnosti společně dohodnutým pravidlům, protože vlády svými opatřeními mohou jen stěží ovlivnit rozhodujícím způsobem celkový vývoj zaměstnanosti**.

Ve vyspělých evropských zemích dosud leží velká část odpovědnosti za politiku zaměstnanosti na resortech práce. Vyplývá to i ze současných národních plánů. Vezmeme-li však v úvahu shora naznačené vývojové trendy, zdá se být zřejmé, že základna pro komplexní řešení tohoto problému bude muset být mnohem širší.

Evropská unie považuje za důležité vytvořit dostatečně obecné a účinné systémy "úvěrů na přípravu na povolání", které by dostávali všichni mladí lidé a které by mohli relativně volně během svého pracovního života vydávat na získávání poznatků a aktualizování své kvalifikace. Takové systémy již v některých členských státech existují, jsou však omezené jak co do sféry své použitelnosti, tak co do obyvatelstva, na něž jsou zacíleny.

Rovněž se plánuje využívání fiskálních nástrojů (snížení příspěvků na sociální zabezpečení těm podnikům, které podnikají opatření ke zvyšování kvalifikace pracujících atd.). Začínají se podporovat kratší a praktičtější zaměřené formy přípravy na povolání, studenti však musejí získávat dostatečné množství obecných poznatků, aby nedocházelo k jednostranné specializaci.

Globalizace je společenským nevyhnutelným procesem společenské integrace. Přináší celkový společenský pokrok, její počáteční živelná fáze však přinesla celou řadu negativních dopadů. Ty se však pod tlakem veřejnosti dostávají do zorného úhlu politiků. Ekonomickou globalizaci a hlavně její negativní důsledky je třeba mít neustále pod veřejnou kontrolou.

Globální integraci soukromých aktivit soukromého sektoru musí následovat i integrace veřejného sektoru, aby bylo možné vývoj společnosti nadnárodních společností v demokratickém měřítku ovlivňovat.

Světové trendy zaměstnanosti v roce 2005 a 2006

Informace k problému najdete na internetových stránkách MPSV, například:

www.noviny-mpsv.cz/print.php?id=1100

www.noviny-mpsv.cz/print.php?id=1041